

ספר מלכים כשחזור ההיסטוריה המקראית מבראשית ועד שופטים

ד"ר נריה קליין

(אשמח לכל הערה והארה: neriah.klein@gmail.com)

1. הקבלות בין ספר מלכים לסיפורי יוסף ויציאת מצרים

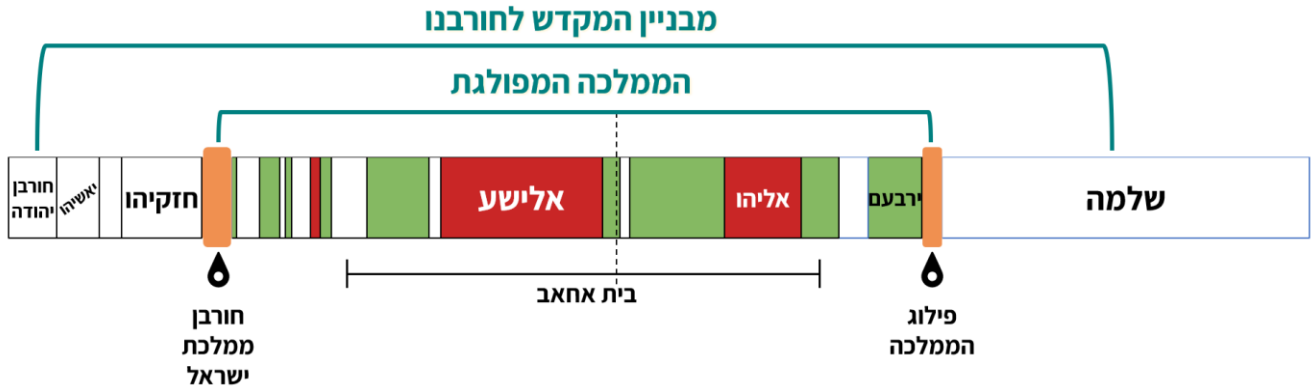
מלכים	העבר	
רק הכסא אגדל ממך	ויגדל את כסאו מכסא אדני המלך דוד... ויגדל את כסאו מכסאך	1.
וייטב הדבר בעיני פרעה ובעיני כל עבדיו	וייטב הדבר בעיני אדני	2.
אחרי הודיע אלהים אותך את כל זאת אין נבון וחכם כמוך	הנה נתתי לך לב חכם ונבון אשר כמוך לא היה לפניך ואחריך לא יקום כמוך... אשר לא היה כמוך איש במלכים כל ימך	3.
ויקץ פרעה והנה חלום	וייקץ שלמה והנה חלום	4.
ויעש משתה לכל עבדיו	ויעש משתה לכל עבדיו	5.
ויאמרו בי אדני... כי נכמרו רחמינו אל אחיו... ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני	ותאמר האשה האחת בי אדני... ותאמר האשה אשר בנה החי אל המלך כי נכמרו רחמייה על בנה ותאמר בי אדני	6.
ויהי ביום השלישי יום הלדת את פרעה ויעש משתה לכל עבדיו	ויהי ביום השלישי ללדתי ותלד גם האשה הזאת	7.
ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו ואת כל בית אביו	ולשלמה שנים עשר נצבים על כל ישראל וכלכלו את המלך ואת ביתו חדש בשנה והיה על אחד [האחד] לכלכל... וכלכלו הנצבים האלה את המלך שלמה ואת כל הקרב אל שלחו המלך שלמה איש חדשו...	8.
אתם לכו קחו לכם תבן מאשר תמצאו פי אין נגרע מעבדתכם דבר	וכלכלו הנצבים האלה את המלך שלמה... לא יעדרו דבר. והשערים והתבן לסוסים ולרכש יבאו אל המקום אשר יהיה שם איש כמשפטו.	9.
ויבן ערי מסכנות לפרעה...	ואת כל ערי המסכנות אשר היו לשלמה ואת ערי הרכב ואת ערי הפרשים	10.
ומושב בני ישראל אשר ישבו במצרים	וימאכל שלחנו ומושב עבדיו ומעמד משרתו [משרתיו] ומלבשיהם ומשקיו	11.
וכל הארץ באו מצרימה לשבר אל יוסף... קחו מזמרת הארץ בכליכם והורידו לאיש מנחה... וישאלו ממצרים כלי כסף וכלי זהב ושפלות.	וכל הארץ מבקשים את פני שלמה לשמע את חכמתו אשר נתן אלהים בלבו. והמה מבאים איש מנחתו כלי כסף וכלי זהב ושפלות ונשק ובשמים סוסים ופרדים דבר שנה בשנה.	12.
ויקח שש מאות רכב בחור וכל רכב מצרים	ויאסף שלמה רכב ופרשים... וינחם בערי הרכב... ומוצא הסוסים אשר לשלמה ממצרים... ותעלה ותצא מרפבה ממצרים בשש מאות כסף וסוס בהמשים ומאה...	13.
ומצרים מקברים את אשר הפה יהנה בהם כל בכור	ויהי בהיות דוד את אדום בעלות יואב שר הצבא לקבר את החללים ויך כל זכר באדום	14.

ימי עיון בתנ"ך - בלמ"ס - תשפ"ג

<p>15. ויברח אֲדָד הוּא וְאֲנָשִׁים אֲדָמִים מֵעֲבָדֵי אֲבִיו אִתּוֹ לְבוֹא מִצָּרִים וְהָדָד נָעַר קָטָן. וַיִּקְמוּ מִמֶּדֶן וַיָּבֵאוּ פָּאֶרֶן... וַיָּבֵאוּ מִצָּרִים אֶל פְּרַעֲה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיִּתֵּן לוֹ בַּיִת וְלָחֶם אָמַר לוֹ וְאָרְצָה נָתַן לוֹ.</p>	<p>ויברח משה מפני פרעה וישב בארץ מדין וישב על הבאר... ויאמר אל בנותיו ואינו למה זה עזבתן את האיש קראן לו ויאכל לחם</p>
<p>16. וימצא הַדָּד חֹן בְּעֵינָי פְּרַעֲה מְאֹד וַיִּתֵּן לוֹ אִשָּׁה אֶת אַחוֹת אִשְׁתּוֹ אַחוֹת תַּחֲפָנִיס הַגְּבִירָה. וַתֵּלֶד לוֹ אַחוֹת תַּחֲפָנִיס אֶת גַּנְבַת בְּנוֹ וַתִּגְמְלוּהוּ תַּחֲפָנִס בְּתוֹךְ בַּיִת פְּרַעֲה וַיְהִי גַנְבַת בַּיִת פְּרַעֲה בְּתוֹךְ בְּנֵי פְּרַעֲה.</p>	<p>וימצא יוסף חן בעיניו וישרת אתו... ויתן לו את אסנת בת פוטי פרע כהן אן לאשה... כי גנב גנבתי מארץ העברים...</p>
<p>17. וירבעם בֶּן נָבֵט אֶפְרַתִּי... עָבַד לְשִׁלְמָה וַיְרִים יָד בְּמֶלֶךְ</p>	<p>אני פרעה ובלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו בכל ארץ מצרים</p>
<p>18. ויתפשט אַחֲיָה בְּשִׁלְמָה הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר עָלָיו וַתִּתְפָּשֶׂהוּ בְּבַגְדוֹ</p>	<p>ותתפשטהו בבגדו</p>
<p>19. ויבקש שְׁלֹמֹה לְהַמִּית אֶת יִרְבֵּעַם וַיִּקָּם יִרְבֵּעַם וַיְבָרַח מִצָּרִים אֶל שִׁישַׁק מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיְהִי בְּמִצְרַיִם עַד מוֹת שְׁלֹמֹה.</p>	<p>וישמע פרעה את הדבר הזה ויבקש להרג את משה ויברח משה מפני פרעה וישב בארץ מדין וישב על הבאר...</p>
<p>20. ויבאו [ויבא] יִרְבֵּעַם וְכָל קַהֲלֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּדְבְּרוּ אֶל רְחַבְעָם לֵאמֹר. אֲבִיךָ הִקְשָׁה אֶת עַלְנוֹ וְאַתָּה עַתָּה הִקַּל מֵעֲבֹדֹת אֲבִיךָ הַקְשָׁה וַיַּמְעֵלוּ הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר נָתַן עֲלֵינוּ וַנַּעֲבֹדָךְ. וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהֶם לָכוּ עַד שְׁלֹשָׁה יָמִים וְשׁוּבוּ אֵלָי... וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדַת קֶשֶׁה... תִּכְבַּד הָעֲבֹדָה עַל הָאֲנָשִׁים וַיַּעֲשׂוּ בָהּ... (וַיִּתְּנוּ עֲלֵינוּ עֲבוּדָה קֶשֶׁה...)</p>	<p>ואחר באו משה ואהרן ויאמרו אל פרעה... ויאמרו אלהי העברים נקרא עלינו נלכה נא דרך שלשת ימים במדבר ונזבחה לה' אלהינו... וימררו את חייהם בעבדה קשה... תכבד העבדה על האנשים ויעשו בה... (ויתנו עלינו עבודה קשה...)</p>
<p>21. וידבר [וידברו] אֲלָיו לֵאמֹר אִם הַיּוֹם תִּהְיֶה עָבַד לְעַם הַזֶּה וְעֲבַדְתֶּם וְעֲנִיתֶם וְדַבַּרְתֶּם אֲלֵיהֶם דְּבָרִים טוֹבִים וְהָיוּ לָךְ עֲבָדִים כָּל הַיָּמִים</p>	<p>ועבדים וענו אתם</p>
<p>22. וְלֹא שָׁמַע הַמֶּלֶךְ אֶל הָעָם כִּי הִיְתָה סִבָּה מֵעַם ה' לִמְעַן הַקִּים אֶת דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' בְּיַד אַחֲיָה הַשִּׁילֹנִי אֶל יִרְבֵּעַם בֶּן נָבֵט</p>	<p>ויחזק לב פרעה ולא שמע אלהם כאשר דבר ה'... ויאמר ה' אל משה לא ישמע אליכם פרעה למען רבות מופתי בארץ מצרים</p>
<p>23. ויבאו [ויבא] רְחַבְעָם וְרוּשְׁלַם וַיִּקְהַל אֶת כָּל בֵּית יְהוּדָה וְאֶת שִׁבְט בְּנִימִן מֵאַה וּשְׁמֹנִים אֲלָף בַּחֹר עָשָׂה מִלְחָמָה לְהַלְחֵם עִם בֵּית יִשְׂרָאֵל לְהַשִּׁיב אֶת הַמְּלוּכָה לְרַחֲבָעַם בֶּן שְׁלֹמֹה.</p>	<p>ויאמרו מה זאת עשינו כי שלחנו את ישראל מעבדנו. ויאסור את רכבו ואת עמו לקח עמו. ויקח שש מאות רכב בחור וכל רכב מצרים ושלשם על פלו...</p>
<p>24. וַיַּחַל אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶת פָּנָיו ה'...</p>	<p>ויחל משה את פני ה' אלהיו</p>
<p>25. כֹּה אָמַר ה' יַעֲן כִּי מָרִיתָ פִּי ה' וְלֹא שָׁמַרְתָּ אֶת הַמִּצְוָה אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֱלֹהֶיךָ... לֹא תִבּוֹא נִבְלָתְךָ אֶל קִבְרֵי אֲבֹתֶיךָ</p>	<p>ויאמר ה' אל משה ואל אהרן יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל לכן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ אשר נתתי להם</p>

ימי עיון בתנ"ך - בלמ"ס - תשפ"ג

2. מבנה ספר מלכים (קנה מידה: מספר הפסוקים)

3. מלכי יהודה וישראל ושנות מלכותם

שנות מלוכה	מלך ישראל	שנות מלוכה	מלך יהודה
שלמה - 40			
22	ירבעם	17	רחבעם
2	נדב	3	אבים
24	בעשא	41	אסא
2	אלה	25	יהושפט
7 ימים	זמרי	8	יהורם
12	עמרי	1	אחזיה
22	אחאב	[7]	[עתליה]
2	אחזיה	40	יואש
12	יורם	29	אמציה
28	יהוא	52	עוזיהו
17	יהואחז	16	יותם
16	יואש	16	אחז
41	ירבעם	29	חזקיהו
6 חדשים	זכריה	55	מנשה
חודש	שלום	2	אמון
10	מנחם	31	יאשיהו
2	פקחיה	3 חדשים	יהואחז
20	פקח	11	יהויקים
9	הושע	3 חדשים	יהויכין
		11	צדקיהו